

ISSN 2518-1467 (Online),
ISSN 1991-3494 (Print)

«ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫ» РҚБ
«ХАЛЫҚ» ЖҚ

Х А Б А Р Ш Ы С Ы

ВЕСТНИК

РОО «НАЦИОНАЛЬНОЙ
АКАДЕМИИ НАУК
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН»
ЧФ «Халық»

THE BULLETIN

OF THE ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF
KAZAKHSTAN
«Halyk» Private Foundation

PUBLISHED SINCE 1944

4 (404)

JULY-AUGUST 2023

ALMATY, NAS RK

В 2016 году для развития и улучшения качества жизни казахстанцев был создан частный Благотворительный фонд «Халык». За годы своей деятельности на реализацию благотворительных проектов в областях образования и науки, социальной защиты, культуры, здравоохранения и спорта, Фонд выделил более 45 миллиардов тенге.

Особое внимание Благотворительный фонд «Халык» уделяет образовательным программам, считая это направление одним из ключевых в своей деятельности. Оказывая поддержку отечественному образованию, Фонд вносит свой посильный вклад в развитие качественного образования в Казахстане. Тем самым способствуя росту числа людей, способных менять жизнь в стране к лучшему – профессионалов в различных сферах, потенциальных лидеров и «великих умов». Одной из значимых инициатив фонда «Халык» в образовательной сфере стал проект *Ozgeris powered by Halyk Fund* – первый в стране бизнес-инкубатор для учащихся 9-11 классов, который помогает развивать необходимые в современном мире предпринимательские навыки. Так, на содействие малому бизнесу школьников было выделено более 200 грантов. Для поддержки талантливых и мотивированных детей Фонд неоднократно выделял гранты на обучение в Международной школе «Мирас» и в *Astana IT University*, а также помог казахстанским школьникам принять участие в престижном конкурсе «*USTEM Robotics*» в США. Авторские работы в рамках проекта «Тәлімгер», которому Фонд оказал поддержку, легли в основу учебной программы, учебников и учебно-методических книг по предмету «Основы предпринимательства и бизнеса», преподаваемого в 10-11 классах казахстанских школ и колледжей.

Помимо помощи школьникам, учащимся колледжей и студентам Фонд считает важным внести свой вклад в повышение квалификации педагогов, совершенствование их знаний и навыков, поскольку именно они являются проводниками знаний будущих поколений казахстанцев. При поддержке Фонда «Халык» в южной столице был организован ежегодный городской конкурс педагогов «*Almaty Digital Ustaz*».

Важной инициативой стал реализуемый проект по обучению основам финансовой грамотности преподавателей из восьми областей Казахстана, что должно оказать существенное влияние на воспитание финансовой грамотности и предпринимательского мышления у нового поколения граждан страны.

Необходимую помощь Фонд «Халык» оказывает и тем, кто особенно остро в ней нуждается. В рамках социальной защиты населения активно проводится работа по поддержке детей, оставшихся без родителей, детей и взрослых из социально уязвимых слоев населения, людей с ограниченными

возможностями, а также обеспечению нуждающихся социальным жильем, строительству социально важных объектов, таких как детские сады, детские площадки и физкультурно-оздоровительные комплексы.

В копилку добрых дел Фонда «Халык» можно добавить оказание помощи детскому спорту, куда относится поддержка в развитии детского футбола и карате в нашей стране. Жизненно важную помощь Благотворительный фонд «Халык» оказал нашим соотечественникам во время недавней пандемии COVID-19. Тогда, в разгар тяжелой борьбы с коронавирусной инфекцией Фонд выделил свыше 11 миллиардов тенге на приобретение необходимого медицинского оборудования и дорогостоящих медицинских препаратов, автомобилей скорой медицинской помощи и средств защиты, адресную материальную помощь социально уязвимым слоям населения и денежные выплаты медицинским работникам.

В 2023 году наряду с другими проектами, нацеленными на повышение благосостояния казахстанских граждан Фонд решил уделить особое внимание науке, поскольку она является частью общественной культуры, а уровень ее развития определяет уровень развития государства.

Поддержка Фондом выпуска журналов Национальной Академии наук Республики Казахстан, которые входят в международные фонды Scopus и Wos и в которых публикуются статьи отечественных ученых, докторантов и магистрантов, а также научных сотрудников высших учебных заведений и научно-исследовательских институтов нашей страны является не менее значимым вкладом Фонда в развитие казахстанского общества.

С уважением, Благотворительный Фонд «Халык»!

БАС РЕДАКТОР:

ТҮЙМЕБАЕВ Жансейіт Қансейітұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ректоры (Алматы, Қазақстан)

ҒАЛЫМ ХАТШЫ:

ӘБІЛҚАСЫМОВА Алма Есімбекқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Абай атындағы ҚазҰПУ Педагогикалық білімді дамыту орталығының директоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 2**

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

САТЫБАЛДЫ Әзімхан Әбілқайырұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Экономика институтының директоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 5**

САПАРБАЕВ Әбдіжапар Жұманұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Халықаралық инновациялық технологиялар академиясының президенті (Алматы, Қазақстан), **Н = 6**

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, экономика ғылымдарының докторы, профессор, «Киево-Могилян академиясы» ұлттық университетінің кафедра меңгерушісі (Киев, Украина), **Н=2**

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, К. Разумовский атындағы Мәскеу мемлекеттік технологиялар және менеджмент университетінің кәсіптік білім берудің педагогикасы және психологиясы кафедрасының меңгерушісі (Мәскеу, Ресей), **Н = 4**

СЕМБИЕВА Ләззат Мыктыбекқызы, экономика ғылымдарының докторы, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры (Нұр-Сұлтан, Қазақстан), **Н = 3**

АБИЛЬДИНА Салтанат Қуатқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университеті педагогика кафедрасының меңгерушісі (Қарағанды, Қазақстан), **Н = 3**

БУЛАТБАЕВА Күлжанат Нурымжанқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясының бас ғылыми қызметкері (Нұр-Сұлтан, Қазақстан), **Н = 2**

РЫЖАКОВ Михаил Викторович, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Ресей білім академиясының академигі, «Білім берудегі стандарттар және мониторинг» журналының бас редакторы (Мәскеу, Ресей), **Н=2**

ЕСІМЖАНОВА Сайра Рафихевна, экономика ғылымдарының докторы, Халықаралық бизнес университетінің профессоры, (Алматы, Қазақстан), **Н = 3**

«Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясы РҚБ-нің Хабаршысы».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ (Алматы қ.). Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің Ақпарат комитетінде 12.02.2018 ж. берілген

№ 16895-Ж мерзімдік басылым тіркеуіне қойылу туралы куәлік.

Тақырыптық бағыты: *әлеуметтік ғылымдар саласындағы зерттеулерге арналған.*

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 300 дана.

Редакцияның мекен-жайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., тел.: 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ, 2023

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

ТУЙМЕБАЕВ Жансеит Кансеитович, доктор филологических наук, профессор, почетный член НАН РК, ректор Казахского национального университета им. аль-Фараби (Алматы, Казахстан)

УЧЕНЫЙ СЕКРЕТАРЬ:

АБЫЛКАСЫМОВА Алма Есимбековна, доктор педагогических наук, профессор, академик НАН РК, директор Центра развития педагогического образования КазНПУ им. Абая (Алматы, Казахстан), **Н = 2**

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

САТЫБАЛДИН Азимхан Абылкаирович, доктор экономических наук, профессор, академик НАН РК, директор института Экономики (Алматы, Казахстан), **Н = 5**

САПАРБАЕВ Абдижапар Джуманович, доктор экономических наук, профессор, почетный член НАН РК, президент Международной академии инновационных технологий (Алматы, Казахстан), **Н = 6**

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, доктор экономических наук, профессор, заведующая кафедрой Национального университета «Киево-Могилянская академия» (Киев, Украина), **Н = 2**

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, доктор педагогических наук, профессор, заведующий кафедрой педагогики и психологии профессионального образования Московского государственного университета технологий и управления имени К. Разумовского (Москва, Россия), **Н = 4**

СЕМБИЕВА Лязат Мыктыбековна, доктор экономических наук, профессор Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева (Нур-Султан, Казахстан), **Н = 3**

АБИЛЬДИНА Салтанат Куатовна, доктор педагогических наук, профессор, заведующая кафедрой педагогики Карагандинского университета имени Е.А.Букетова (Караганда, Казахстан), **Н=3**

БУЛАТБАЕВА Кулжанат Нурымжановна, доктор педагогических наук, профессор, главный научный сотрудник Национальной академии образования имени Ы. Алтынсарина (Нур-Султан, Казахстан), **Н = 3**

РЫЖАКОВ Михаил Викторович, доктор педагогических наук, профессор, академик Российской академии образования, главный редактор журнала «Стандарты и мониторинг в образовании» (Москва, Россия), **Н=2**

ЕСИМЖАНОВА Сайра Рафихевна, доктор экономических наук, профессор Университета международного бизнеса (Алматы, Казахстан), **Н = 3**

«Вестник РОО «Национальной академии наук Республики Казахстан».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Собственник: РОО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы).
Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации Министерства информации и коммуникаций и Республики Казахстан № **16895-Ж**, выданное 12.02.2018 г.

Тематическая направленность: *посвящен исследованиям в области социальных наук.*

Периодичность: 6 раз в год.

Тираж: 300 экземпляров.

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, тел. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© РОО «Национальная академия наук Республики Казахстан», 2023

EDITOR IN CHIEF:

TUIMEBAYEV Zhansait Kanseitovich, Doctor of Philology, Professor, Honorary Member of NAS RK, Rector of Al-Farabi Kazakh National University (Almaty, Kazakhstan).

SCIENTIFIC SECRETARY:

ABYLKASSYMOVA Alma Esimbekovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Executive Secretary of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology of Abai Kazakh National Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan), **H = 2**

EDITORIAL BOARD:

SATYBALDIN Azimkhan Abilkairovich, Doctor of Economics, Professor, Academician of NAS RK, Director of the Institute of Economics (Almaty, Kazakhstan), **H = 5**

SAPARBAYEV Abdizhapar Dzhumanovich, Doctor of Economics, Professor, Honorary Member of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology (Almaty, Kazakhstan) **H = 4**

LUKYANENKO Irina Grigor'evna, Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of the National University "Kyiv-Mohyla Academy" (Kiev, Ukraine) **H = 2**

SHISHOV Sergey Evgen'evich, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy and Psychology of Professional Education of the Moscow State University of Technology and Management named after K. Razumovsky (Moscow, Russia), **H = 6**

SEMBIEVA Lyazzat Maktybekova, Doctor of Economic Science, Professor of the L.N. Gumilyov Eurasian National University (Nur-Sultan, Kazakhstan), **H = 3**

ABILDINA Saltanat Kuatovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy of Buketov Karaganda University (Karaganda, Kazakhstan), **H = 3**

BULATBAYEVA Kulzhanat Nurymzhanova, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Chief Researcher of the National Academy of Education named after Y. Altynsarın (Nur-Sultan, Kazakhstan), **H = 2**

RYZHAKOV Mikhail Viktorovich, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, academician of the Russian Academy of Education, Editor-in-chief of the journal «Standards and monitoring in education» (Moscow, Russia), **H = 2**

YESSIMZHANOVA Saira Rafikhevna, Doctor of Economics, Professor at the University of International Business (Almaty, Kazakhstan), **H = 3**.

Bulletin of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Owner: RPA «National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan» (Almaty). The certificate of registration of a periodical printed publication in the Committee of information of the Ministry of Information and Communications

of the Republic of Kazakhstan **No. 16895-Ж**, issued on 12.02.2018.

Thematic focus: *it is dedicated to research in the field of social sciences.*

Periodicity: 6 times a year.

Circulation: 300 copies.

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, 2023

BULLETIN OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
ISSN 1991–3494
Volume 4. Number 404 (2023), 592-603
<https://doi.org/10.32014/2023.2518-1467.571>

UDK 336.1
SCSTI 06.73.15

© **Zh. Shanaibayeva^{1*}, L. Sembiyeva¹, A. Alibekova², 2023**

¹L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan;

²Esil University, Astana, Kazakhstan.

E-mail: zhuldyz.shanaybayeva@mail.ru

IMPROVING THE EXPERT AND ANALYTICAL ACTIVITIES OF EXTERNAL STATE AUDIT BODIES TAKING INTO ACCOUNT FOREIGN EXPERIENCE

Shanaibayeva Zhuldyz – Phd student, L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan

E-mail: zhuldyz.shanaybayeva@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-5581-8139>;

Sembiyeva Lyzzat – Doctor of Economics, L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan

E-mail: sembiyeva@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0001-7926-0443>;

Alibekova Aigul – PhD, Esil University, Astana, Kazakhstan

E-mail: alibiekovaiga87@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0003-4001-1938>.

Abstract. Enhancing the advanced training and analytical capabilities of external public audit bodies stands as an essential prerequisite for provision the efficient using of national funds and resources. The growing recognition of the need to elevate financial management and tax compliance across nations emphasizes the pivotal role that augmented transparency and accountability within public financial administration play. Bolstering financial oversight, audit practices, and expertise at the state level contributes significantly to fortifying equilibrium within the budgetary process. These limitations of the expert work of the external public audit bodies are gaining new significance and require revision. Despite the legislative codification of these details, a comprehensive scientific study of the expert and analytical undertakings of higher state audit entities is limited within the scientific literature of our country. There exists a legislative framework for these processes, but a dearth of pertinent interpretations persists. An in-depth exploration of the theoretical underpinnings of expert-analytical methodologies within the context of state audits is indispensable. Equally, it is essential to delve into the practical application of expert-analytical procedures during the course of public audits. Furthermore, it is prudent to take cognizance of international practices encompassing expert analytical work, including the utilization of mathematical models, additive forecasting, and

risk analysis. This research delves into the theoretical foundations of professional-analytical methodologies within the ambit of state audits. It scrutinizes the pragmatic employment of professional-analytical methods during public audits and draws insights from world practices involving arifmetical models, additive prediction, and risk analysis.

The highlight of this work is the formulation of guidelines that will strengthen the potential of the expert work of external public audit bodies, taking into account world experience.

Key words: analysis, expert-analytical activity, external state audit, accounting committee.

© **Ж.А. Шанайбаева¹, Л.М. Сембиева¹, А.Б. Алибекова², 2023**

¹ Г.Н. Гумилева атындағы Еуразия Ұлттық Университеті, Астана, Қазақстан;

² Esil University, Астана, Қазақстан.

E-mail: zhuldyz.shanaybayeva@mail.ru

ШЕТЕЛДІК ТӘЖІРИБЕНІ ЕСКЕРЕ ОТЫРЫП, СЫРТҚЫ МЕМЛЕКЕТТІК АУДИТ ОРГАНДАРЫНЫҢ САРАПТАМАЛЫҚ- ТАЛДАМАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІН ЖЕТІЛДІРУ

Шанайбаева Жұлдыз Абзалқызы – Phd, Г.Н. Гумилева атындағы Еуразия Ұлттық Университеті, Астана, Қазақстан

E-mail: zhuldyz.shanaybayeva@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-5581-8139>;

Sembiyeva Lyzzat – э.ғ.д., Г.Н. Гумилева атындағы Еуразия Ұлттық Университеті, Астана, Қазақстан

E-mail: sembiyeva@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0001-7926-0443>;

Alibekova Aigul – PhD, Esil University, Астана, Қазақстан

E-mail: alibiekovaiga87@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0003-4001-1938>.

Аннотация. Сыртқы мемлекеттік аудит органдарының сараптамалық-талдамалық жұмысын жетілдіру ұлттық қаражат пен байлықты пайдаланудың жақсы жұмыс істеу үшін қажет. Көбейген сайын елдердің ресурстрадаы басқаруы мен фискалдық жауапкершілігін жақсарту үшін ұлттық қаржыны басқарудағы хабарлық пен есептікті жоғарылату өте маңызды екендігі көз жеткізілді. Қаражатты ұлттық бақылау мен аудитті күшейту және аудит бюджет процесінде таразы мен тепе-теңдік жүйесін нығайтуға көмектеседі. Дәл осы тұрғыда сыртқы мемлекеттік аудит органдарының сараптамалық-талдамалық қызметі жаңа мәнге ие болып, қайта қаралуға жатады. Жоғары мемлекеттік аудит органдарының сараптамалық-талдамалық жұмыстары Қазақстанның ғылыми әдебиеттерінде жеткілікті зерттелмеген. Бұл процедуралардың заңнамалық бекітілуі бар, ал бұл процедуралардың тиісті түсіндірмелері жеткіліксіз. Мемлекеттік аудит шеңберінде сараптамалық-талдамалық рәсімдер әдіснамасының теориялық аспектілерін толығырақ қарастыру қажет. Сондай-ақ, мемлекеттік аудитті жүргізу кезінде сараптамалық-талдамалық рәсімдерді пайдаланудың практикалық аспектісін қарастырған жөн.

Сонымен қатар, математикалық модельдерді қолдана отырып, сараптамалық-аналитикалық жұмыстарды жүргізудегі, аддитивті болжауды, тәуекелдерді талдаудағы шетелдік тәжірибеге назар аударған жөн. Бұл жұмыста мемлекеттік аудит шеңберінде сараптамалық-талдамалық рәсімдер әдіснамасының теориялық аспектілеріне талдау жасалды. Мемлекеттік аудитті жүргізу кезінде сараптамалық-талдамалық рәсімдерді пайдаланудың практикалық аспектісі, сондай-ақ математикалық модельдерді қолдана отырып, сараптамалық-талдамалық процестерді жүргізуде, тәуекелдерді қарастыру, бар ресурстарды болжамдауды пайдалануда шетелдік тәжірибе қаралды.

Зерттеу нәтижесі бар практиканы ескере отырып, сыртқы ұлттық аудит мүшелерінің сараптамалық-талдамалық істеп жатқан жұмыстарын жетілдіру бойынша ұсынымдар әзірлеу болды.

Түйінді сөздер: талдау, сараптамалық-талдау қызметі, сыртқы мемлекеттік аудит, есеп комитеті.

© **Ж.А. Шанайбаева¹, Л.М. Сембиева¹, А.Б. Алибекова², 2023**

¹ Евразийский Национальный Университет им. Л.Н. Гумилева,
Астана, Казахстан;

² Esil University, Астана, Казахстан.
E-mail: zhuldyz.shanaybayeva@mail.ru

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ЭКСПЕРТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНОВ ВНЕШНЕГО ГОСУДАРСТВЕННОГО АУДИТА С УЧЕТОМ ЗАРУБЕЖНОГО ОПЫТА

Шанайбаева Жұлдыз Абзалқызы – Phd, Евразийский Национальный Университет им. Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан

E-mail: zhuldyz.shanaybayeva@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-5581-8139>;

Sembiyeva Lyzzat – д.э.н., Евразийский Национальный Университет им. Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан

E-mail: sembiyeva@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0001-7926-0443>;

Alibekova Aigul – PhD, Esil University, Астана, Казахстан

E-mail: alibiekovaiga87@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0003-4001-1938>.

Аннотация. Улучшение экспертно-аналитической работы органов внешнего госаудита необходимо для обеспечения эффективности использования государственных средств и национальных ресурсов. Все более широко признается, что для улучшения финансового управления и налоговой ответственности стран крайне важно повысить прозрачность и подотчетность в управлении государственными финансами. Усиление государственного финансового контроля и аудита, и аудит помогают укрепить систему весов и противовесов в бюджетном процессе. Именно в этом контексте экспертно-аналитическая работа блоков внешнего госаудита приобретает новое значение и подвергается повторному рассмотрению. Экспертно-аналитические работы органов высшего государственного аудита недостаточно исследованы в

научной литературе Казахстана. Присутствует законодательное закрепление данных процедур, тогда как соответствующих толкований данных процедур недостаточно. Необходимо более подробно рассмотреть теоретические аспекты методологии экспертно-аналитических процедур в рамках государственного аудита. Также стоит рассмотреть практический аспект использования экспертно-аналитических процедур при проведении государственного аудита. Помимо этого, стоит обратить внимание на зарубежный опыт в проведении экспертно-аналитических работ с применением математических моделей, использовании аддитивного прогнозирования, анализа рисков. В данной работе произведён анализ теоретических аспектов методологии экспертно-аналитических процедур в рамках государственного аудита. Рассмотрен практический аспект использования экспертно-аналитических процедур при проведении государственного аудита, а также зарубежный опыт в проведении экспертно-аналитических работ с применением математических моделей, использовании аддитивного прогнозирования, анализа рисков.

Результатом исследования стала разработка рекомендаций по улучшению экспертно-аналитической работы органов внешнего госаудита с учетом наработанного опыта других стран.

Ключевые слова: анализ, экспертно-аналитическая деятельность, внешний государственный аудит, счетный комитет.

Introduction

The expert-analytical endeavor undertaken by external public audit bodies constitutes a comprehensive and autonomous calculation of the effectiveness of entities subject to public audits. This calculation encompasses not only financial aspects but extends to total facts of their operations. The main objective is to provide sound proposals for empowerment based on open deficiencies and proposals for risk weakening (Law, 2015).

In Kazakhstan, expert and analyzing job is characterized as a form of assessment and analysis conducted by public audit bodies. Its focus lies in scrutinizing the efficient utilization of national resources, public assets, and the evaluation of the impact generated by public institutions and industry stakeholders. This evaluation also encompasses the effectiveness of the realization of the public planning framework. This process involves a comprehensive examination of their influence on economic development, whether within specific industries, the economy as a whole, or regional contexts. Notably, this assessment is conducted independently, without direct access to the subject of the expert and analyzing job.

Public audit operations in Kazakhstan are primarily carried out by the Supreme Audit Chamber and audit commissions.

The conduct of expert-analytical activities, functioning independently, adheres to the work plan established by external public audit bodies for the respective year. The initiation of such activities is often rooted in a long-term performance audit plan, resolution from the President of our country or their administration, as well as the head of the pertinent government's external audit member.

The expecting, execution, and consolidation of outcomes stemming from expert and analytical activities, conducted within the scope of efficiency audits, align with the stipulated procedures delineated in the March 31, 2016, Rules No. 5-NK (Resolution, 2016).

Expert-analytical activity combines of the following stages, as shown in Figure 1.

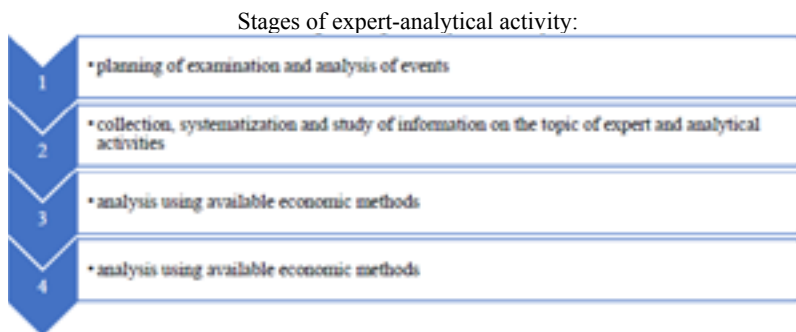

Figure 1 – Stages of expert and analyzing job in the RK

Collection of information on the subject, examination and analysis is carried out by forming requests, and in ways not prohibited by the legislation of the our government (Resolution, 2016).

Collection, systematization and study in priority order is carried out on the basis of available information on this topic, expertise and analysis of activities contained in the integrated management system of the Committee on Information Systems of state bodies, access to which is obtained remotely, the public data portal presents the data of the analysis of the activities of public bodies and the system of public planning documents (Terekhov, 2019).

Results and discussion

When studying the areas of the object of expert and analytical work selected for analysis, all known scientific, economic and mathematical methods and analysis tools are used, the main of which are the following (Figure 2).

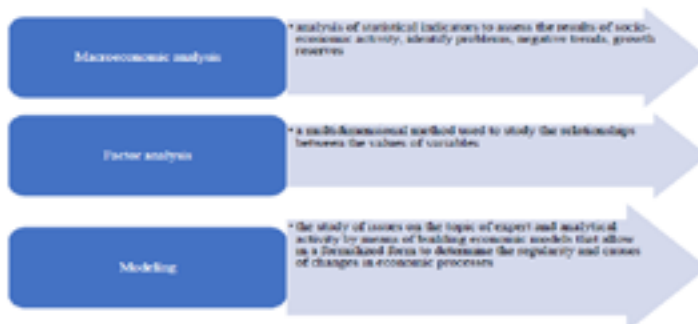

Figure 2 - Scientific, economic and mathematical methods and tools of analysis in expert analytical work

Expert-analytical work implies conducting a macroeconomic analysis.

There are many analytical methods for interpreting and analyzing data. Each method finds its application in a specific case. Factor analysis is a valuable tool for simplifying the comprehension and manipulation of intricate datasets with numerous variables. This statistical technique facilitates the grouping of original data, thereby streamlining the interpretation of search outcomes.

Factor analysis is a way to combine data from many variables into multiple variables to make it easier to understand the results. For this reason, it is also sometimes referred to as «size reduction». You can reduce the «scale» of the data to one or more «super-variables».

Having studied the analysis of the Supreme Audit Chamber of Kazakhstan, it was found that the method of factor analysis is not used enough. The most common method of factor analysis is known as Component Principal Analysis (PCA).

PCA (Component Principal Analysis) entails the conversion of statistically interrelated variables into fresh variables that are «uncorrelated» with one another. These novel variables, referred to as «principal components,» enable the analyst to condense the quantity of variables, consequently simplifying the dataset, simplify the analysis and determine the factor causing the greatest variance.

In addition, mathematical models are used in the process of conducting expert and analyzing job. In the realm of applied sciences, an arifmetical model serves as a form of scientific representation employing arifmetical formulations to articulate connections, forecasts, variables, parameters, entities, and the interplay between variables and/or entities or operations. These models find utility in dissecting the dynamics of intricate systems within scenarios that prove challenging to directly observe in actuality.

The analysis within the framework of expert analytical work is based on comparable data having the same quantitative and qualitative characteristics. To predict trends in the analyzed direction, it is necessary to determine the base period, the qualitative or quantitative characteristics of which will be compared. In order to exclude distortion of the conclusion about the patterns occurring in the analyzed direction due to the factorial influence of single (random) events on them, the study of the subject of expert-analytical activity begins with the year, month or day following the event that determined its beginning, preceding the period of expert analysis.

Thus, the methods of macroeconomic analysis, factor analysis and mathematical modeling are used in expert analytical work. When using these methods, new information technologies and software products are used. After the analysis is carried out by these methods, various forecasting methods are also used in the framework of main analyzing procedures.

But, within the framework of the expert and analyzing job of the public audit institutions of our government, the method of factor analysis is not used enough. Although the results of the factor analysis could be used to formulate guidelines based on the results of the work of the accounts organization.

Also, expert-analytical procedures include the identification, i.e. the determination of violations that have already taken place, illegal actions, fraud or abuse, as well as

the collection of evidence to substantiate decisions that need to be taken in relation to criminal prosecution, disciplinary measures and other remedies (Fadeikina, 2012).

Effective detection measures can also have a deterrent effect.

The reports of the dynamics of expert-analyzing jobs and public audit for the period 2017-21 clearly demonstrates the transition of the Accounts Committee from operational control to performance audit, and therefore a noticeable decrease in the number of activities from 25 events in 2017 to 18 in 2020 and 21 in 2022. The total of objects covered by the public audit also decreased from 354 objects in 2017 to 155 objects in 2021. At the same time, the sum of funds covered by the public audit increased from 8737083.9 million tenge in 2017 to 32363548.8 million tenge in 2021.

It becomes evident that the annual recovery (reimbursement) of funds is notably modest. Particularly, in the latest period of 2020-21, the recovery is strikingly minimal. For example, from the funds that were provided for 2020 for restoration, only about 16 million tenge was essentially recovered from the amount exceeding 80 billion tenge. The same trend was the following year. And to be more precise, out of about 400 billion tenge, only about 30 billion tenge was recovered. This indicates the inefficiency of the reimbursement of budgetary funds.

In general, according to the approved standard of Article 6 «According to the results of the activities of the public audit institutions, a rating assessment of their activities is carried out». The points system is as follows: 100 points and above – effective; from 71 points to 99 points – satisfactory; less than 70 points inclusive – ineffective, Table 1.

Table 1 – The final rating of the evaluation of the works of the public audit institutions for 2021

№	Audit Commission	1st half of 2021	2nd half of 2021	general assessment for 2021	assessment
1	East Kazakhstan region	97	105	101	effectively
2	Akmola region	105	95	100	effectively
3	Astana city	94	98	96	satisfactory
4	West Kazakhstan region	91	97	94	satisfactory
	Shymkent	90	98	94	
5	Kyzylorda region	89	97	93	satisfactory
6	Pavlodar region	95	90	92,5	satisfactory
7	Kostanai region	94	90	92	satisfactory
8	Karaganda region	84	96	90	satisfactory
9	Zhambyl region	84	94	89	satisfactory
10	Atyrau region	94	81	87,5	satisfactory
11	Almaty region	86	88	87	satisfactory
12	North Kazakhstan region	92	79	85,5	satisfactory
13	Mangistau region	70	100	85	satisfactory
	Aktobe region	81	89	85	
14	Turkestan region	52	73	62,5	satisfactory
15	Almaty city	28	79	53,5	not effectively

* According to the Supreme Audit Chamber

The evaluation of audit commissions' effectiveness relies on a comprehensive set of indicators, drawing from distinct aspects of external public audit and fincontrol. This assessment encompasses multiple dimensions, including the appraisal of public audit and fincontrol as proactive measures, the dynamic nature of their endeavors, employee performance, and the efficacy of professional-analytic works undertaken by remote public audit and fincontrol organizations.

Such consideration provides a simple understanding of the broad assessment of state audit and in-depth control based on the essentially managerial function. It can be added that this provides the bodies responsible for this work with a thorough assessment of the activities of remote state audit and financial control bodies. This evaluative framework offers an end-to-end perspective, adaptable to various levels of external public audit and fincontrol management, ranging from individual inspectors to the overarching organization.

By employing quantifiable metrics, this methodology not only permits the assessment of audit commissions' activities but also enables the analysis of their performance over time, thus capturing their dynamics.

In particular, the expert and analytical jobs of the audit institutions can be considered in more detail on the example of the data of the state audit of the efficiency of the use of state funds and public properties allocated to the Kyzylorda region.

The audit organizations conducted an reports and evaluation of the effectiveness of the use of budgetary funds and assets of the state, as well as the impact of the results obtained from targeted transfers allocated from the republican budget on the socio-economic development of the region. The results of the analysis show that the Kyzylorda region is highly dependent on subventions and transfers allocated from the republican budget, the share of which from the total number of revenues of the region is from around 89% to 94%. It should be noted that tax revenues for 2020 decreased by 8.1 billion tenge or 38.4% compared to 2019. (The reason for the decrease in tax revenues in 2020 was one-time payments in 2019 from oil sector companies to pay for emissions into the environment).

Table 2 below shows the dynamics of the region's own revenues in the revenues of the local budget.

Table 2 – Dynamics of the region's own revenues in local budget revenues, billion tenge

Name	2017	2018	2019	2020
Income	178 718	203 908	257 495	296 347
Tax receipts	9 304	19 788	21 097	12 986
Non-tax receipts	4 517	3 426	2 909	4 842
Proceeds from the sale of fixed assets	7,7	30,3	36,4	32,9
Receipt of transfers	164 891,6	180 669,1	233 465,5	278 485,9
Share in % of total revenue				
- own income	7,8	11,4	9,3	6,0
- transfers	92,2	88,6	90,7	94,0
Note: compiled according to Bureau of National Statistics and Supreme Audit Chamber				

The overall dynamics of transfers allocated to the region from the republican budget in 2017-2020 showed that their volume increased from 164,891.6 million tenge to 278,485.9 million tenge, or 69%. The part of own income by the end of 2020 amounted to only 6% (17,859.8 million tenge), which indicates that the income base of own funds is insufficient to solve the tasks of macroeconomic development of the territory at the expense of internal financial sources.

We will make a forecast of revenue receipts to the budget of the Kyzylorda region in the medium term (Shanaybaeva, 2021).

Option 1: Forecasting Income

Upon reviewing the income data pertaining to the Kyzylorda region, we will proceed to dissect and scrutinize these metrics. Additionally, we intend to construct a computational model within the SPSS package, a statistical data processing software, to facilitate a systematic analysis of these indicators, to make a forecast of the income of the Kyzylorda region for 2022, since data on the annual amount of income for the period from 1999 to 2021 are known.

The data is a time series where the amount of income Y depends on time t .

For analytical alignment and trend building, we will use the following functions:

- 1) Linear $y(t) = a + b \cdot t$;
- 2) Logarithmic $y(t) = a \cdot t^b$;
- 3) Exponential $y(t) = e^{a + b \cdot t}$;
- 4) Quadratic $y(t) = a + b_1 \cdot t + b_2 \cdot t^2$;
- 5) Cubic $y(t) = a + b_1 \cdot t + b_2 \cdot t^2 + b_3 \cdot t^3$;

The indicators in these formulas mean the following:

$y(t)$ are the calculated values of the simulated indicator;

t is the time;

a, b_1, b_2, b_3 are the parameters of the model.

In a computer program for statistical data processing, the SPSS package, we define the equation.

Table 3 – Summary for the model and parameter estimation

Dependent variable: VARI00002 (Y - Income)									
Уравнение	Summary for the model					Parameter estimates			
	R-square	F	1	2	mean-ing	constatnt	b1	b2	b3
Linear	,452	17,330	1	21	,000	11149,340	6186,584		
Logarithmic	,361	11,874	1	21	,002	-16430,514	45378,506		
Quadratic	,485	9,406	2	20	,001	39212,550	-548,586	280,632	
Cubic	,515	6,722	3	19	,003	2756,621	15950,058	-1401,949	46,738
Exponential	,600	31,549	1	21	,000	24440,437	,084		

The independent variable is VAR00001 (X - Year)

In this table 3:

The R-squared (R^2) metric serves as a statistical gauge, illustrating the percentage of variability found in a dependent variable, which can be accounted for by one

or more independent variables within a regression modification. While correlation gauges the intensity of the connection between an independent and a dependent variable, R-squared quantifies the extent to which variations in one variable elucidate the variations in the other. Consequently, if this value of a modification is half, it implies that approximately fifty percentages of the observed fluctuations can be elucidated by the input data integrated into the modification. Using the data in the table, our model has acquired the form where:

- dependent variable: VARI00002 (Y - Income),
- the independent variable is VAR00001 (X - Year)

Calculations for the Kyzylorda region:

$$Y(24) = 2756,621 + 15950,058 * 24 - 1401,949 * 24^2 + 46,738 * 24^3 = 224\,141,501$$

where under the value Y (24) is the value for 2022.

Thus, our forecast in 2022, the revenues of the Kyzylorda region will reach the amount of 224,141.501 million tenge.

2 income forecasting option: according to the average monthly income for a certain period for the current financial year, according to the formula:

$$Pov = RF(tc)/RF(tc) * 12,$$

According to the data of the State Revenue Committee of the Minfin of our government for 9 months of 2022, revenues in the Kyzylorda region amounted to around 140 million tenge.

$$Pov = 139332/9 * 12 = 185\,776 \text{ million tenge}$$

Based on this, the forecast for 2022 revenues of the Kyzylorda region will reach the amount of 185 776 million tenge.

3 income forecasting option: an average calculation based on the growth rate of annual income for at least three years or for the entire period of receipt of the corresponding type of income if it does not exceed three years according to the formula:

$$P = P_{och} * Tgsrd;$$

Indicators in this formula:

P – forecast or estimate of receipts for the current financial year;

Rotc – actual receipts for the reporting financial year (for evaluation) or the assessment of the current financial year (for forecast);

Thus, using three options for forecasting income for 2022 in the Kyzylorda region, we have the following projected indicators:

Under option 1, the revenue forecast is 224,141.501 million tenge

Under option 2, the revenue forecast is 185 776 million tenge

Under option 3, the revenue forecast is 125,398.8 million tenge.

Conclusion

The transformation of the revenues of the studied region shows that the size of the allocations allocated to the region from the republican budget for the period 2017-21, as well as the strategic level of own revenues and the strategic size of allocations for 2022 show that the level of transfers is quite high and almost does not fall, which indicates the insufficiency of the income base of own funds to solve the

tasks of socioeconomic development of the territory at the expense of internal financial sources.

Enhancing the expert and analytical functions of external public audit bodies in our country can be significantly enriched by incorporating foreign practices. Employing foreign expertise holds particular significance in this endeavor.

In the context of assessing the efficiency of public fund utilization in our country, the application of benchmarking techniques proves to be a valuable approach – a process of comparing business processes and data on the performance of an organization with prevailing practices in the organization's industry or with best practices in other sectors. In Canada, the commonly measured aspects are quality, time and cost. This type of analysis can also look at an organization's current performance compared to its past performance (sometimes referred to as a "master data comparison"). In the process of auditing the effectiveness of public funds in ЦРК СЦРТЕКН, it is worth using cost savings and efficiency improvements based on the experience of Canada. We also recommend using the scenario approach to audit used in Canada.

In the realm of performance audit within Kazakhstan, drawing from the Canadian model, auditors can adopt a systemic approach through three distinct avenues: firstly, they can examine the overarching strategy of the organization, either with a comprehensive scope or with a specific focus on efficiency enhancement; secondly, they can delve into the techniques and systems associated with performance; or thirdly, they have the flexibility to opt for a blend of the aforementioned approaches. In addition, in the process of auditing the effectiveness of public funds, the following coefficients can be used: the number of transactions processed per hour of work (or per day, month or year); the number of permits or licenses issued per day in the department or regional office; administrative costs in relation to the total cost of the program (as a percentage); office space per employee; the number of cases of effective return to work among the physiotherapist's patients for a given period of time.

REFERENCES

Böhm, F., Bollen, L. H., & Has-sink, H. F. (2013) – *Böhm, F., Bollen, L. H., & Has-sink, H. F. Spotlight on the Design of European Audit Committees: A Comparative Descriptive Study. International Journal of Auditing, 17(2), Pp. 138-161. <https://doi.org/10.1111/j.1099-1123.2012.00461.x>*

Enlargement of the European Union. Guide to the negotiations - Chapter by Chapter. European Commission // <http://www.europa-kommissionen.dk/upload/application/4052a437/negotiationsguide.pdf>

Fadeikina N.V., Melnik M.V., Yadykina E.Yu. (2012) – *Fadeikina N.V., Melnik M.V., Yadykina E.Yu. International standards of supreme Financial Control bodies and the practice of their application. / Novosibirsk: SAFBD, 2012. – 154 p.*

INTOSAI – International Organization of Supreme Audit Institutions // <https://www.intosai.org/>

Law of the Republic of Kazakhstan dated November 12, 2015 No. 392-V "On State Audit and Financial Control" (with amendments and additions as of 06.07.2021) // https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=37724730

Official website of the Bureau of National Statistics // <https://stat.gov.kz/>

Official website of the Supreme Audit Chamber // <https://www.gov.kz/memleket/entities/esep/documents/details/218950?lang=ru>

Regulatory Resolution of the Accounts Committee for Control over the Execution of the Republican Budget dated March 31, 2016 No. 5-NK "On Approval of Procedural standards of external State Audit and Financial Control" (with amendments and additions as of 03.09.2021) // https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=33767046

Shanaybaeva Zh.A., Beisenova L.Z. (2021) – *Shanaybaeva Zh.A., Beisenova L.Z.* Expert-analytical activity of external state audit bodies taking into account the experience of the United States of America // <https://enu.kz/downloads/noyabr-2021/sistema-gosaudita-mnpk.pdf>

Skobara V.V. (2018) – *Skobara V.V.* Audit; methodology and organization. / M.: Business and service, 2018. — 576 p.

Terekhov A.A., Terekhov M.A. (2019) – *Terekhov A.A., Terekhov M.A.* Control and audit: basic methodological techniques and technology. / M.: Finance and Statistics, 2019. — 208 p.

МАЗМҰНЫ

ПЕДАГОГИКА

А.Е. Әбілқасымова, Б.Р. Қасқатаева, Е.А. Тұяқов, А.А. Бажи, А.Н. Умиралханов ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ОРТА МЕКТЕП ПЕН ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНДА МАТЕМАТИКАНЫ ОҚЫТУДЫҢ САБАҚТАСТЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	7
А.Г. Аубакир, А.Д. Майматаева, С.В. Суматохин, Д.У. Сексенова БОЛАШАҚ БИОЛОГ МҰҒАЛІМДЕРДІҢ ЦИФРЛЫҚ ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТЕРІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ.....	26
А.Б. Бахтыбай, Т.А. Турмамбеков АСТРОНОМИЯНЫҢ КЕЙБІР ТАҚЫРЫПТАРЫН ОҚЫТУДА ЖАҢА ӘДІС-ТӘСІЛДЕРДІҢ ТИІМДІЛІГІН БАҒАЛАУ.....	45
А.Ш. Ермекбаева АҒЫЛШЫН ТІЛІ САБАҚТАРЫНДА ОҚУШЫЛАРДЫҢ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС ДАҒДЫЛАРЫН ЖАҚСARTУ ҚҰРАЛЫ РЕТІНДЕ БЕЙНЕЛЕРДІ ПАЙДАЛАНУ.....	55
С.Ж. Жанжигитов БОЛАШАҚ ЗАҢҒЕРЛЕРДІҢ КӘСІБИ ТЕРМИНОЛОГИЯЛЫҚ САУАТТЫЛЫҒЫН ДАМЫТУДЫҢ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ МОДЕЛІ.....	66
Э.Б. Жаппарбергенова PVL ТЕХНОЛОГИЯСЫН ЖАРАТЫЛЫСТАНУ ҒЫЛЫМДАРЫНЫҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫНА ЕНГІЗУ ӘДІСТЕМЕСІНІҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	81
С. Жорабай, К. Мамирова, Д. Садыкова БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ САКРАЛДЫ ЖЕРЛЕР ТУРАЛЫ ТҮСІНІКТЕРІН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ӘДІСТЕМЕЛІК НЕГІЗДЕРІ.....	94
Г.Е. Жумағалиева, А.Р. Райымқұлова, Ә.Е. Әбуов, А. Айпенсова, Н.Б. Бахытбек БОЛАШАҚ МАМАНДАРЫНЫҢ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ДАМЫТУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ.....	108
Г. Жусупкалиева, Б. Қуанбаева, Г. Салтанова, А. Тумышева, М. Рахметов ФИЗИКАЛЫҚ ЕСЕПТЕРДІ ШЫҒАРУ ҮДЕРІСІНДЕ STEM ТЕХНОЛОГИЯСЫН ҚОЛДАНУ.....	119
С.Ж. Ибадуллаева, Г.М. Байхожаева, С.К. Таженова, А.Ж. Берденқұлова, П.Ж. Нағашыбаева БИОЛОГ МҰҒАЛІМДІ ДАЯРЛАУДА БИОАЛУАНТҮРЛІЛІК ТУРАЛЫ БІЛІМДІ ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЖОЛДАРЫ.....	131
А.И. Исаяв, Ш.М. Алимова, Н.Д. Қошанова, Э.К. Ибрагимова, Б.З. Умиров ПӘНДІК-ТІЛДІ КІРКІТІРЕ ОҚЫТУ ТЕХНОЛОГИЯСЫНДА СКАФФОЛДИНГ ӘДІСІН ІСКЕ АСЫРУ АРҚЫЛЫ БИОЛОГИЯ САБАҒЫН ҰЙЫМДАСТЫРУ.....	143
Н.С.Кожамқұлова, Д.Т.Танирбергенова, Б.Б.Атабекова БІЛІМ БЕРУ МЕНЕДЖЕРЛЕРІН ОҚЫТУ ӘДІСТЕРІ.....	158
А.Н. Конкабаева, Н.Н. Конкабаева, Р.Ж. Мрзабаева XX ҒАСЫРДЫҢ 20-ЖЫЛДАРЫНДАҒЫ ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ БІЛІМ БЕРУ САЛАСЫНДАҒЫ КІТАПХАНАЛАРДЫҢ РӨЛІ.....	168
К. Құлшаш, Ж.Б. Шілдебаев ОРТА МЕКТЕП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ САУАТТЫЛЫҒЫН АРТТЫРАУДА ІС-ӘРЕКЕТТІ ЗЕРТТЕУ ӘДІСТЕМЕСІ.....	179
А.Ж. Мурзалинова, А.А. Жайтапова, Л.С. Альмагамбетова, Г. Дянкова, Н.Т. Уалиева АУЫЛ МЕКТЕП МҰҒАЛІМДЕРІНІҢ КӘСІБИ ДАМЫТУ ЭКОСИСТЕМАСЫНДАҒЫ ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ ЖӘНЕ ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСТІК БАСҚАРУ.....	197
Т. Мырзабеков, Г. Жетпісбаева, Ш. Алтынбеков ЖОҒАРЫ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ МАТЕМАТИКА САЛАСЫНДАҒЫ ЗЕРТТЕУ ДАҒДЫЛАРЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ӘДІСТЕМЕЛІК НЕГІЗДЕРІ.....	218
К.К. Сагадиева, С.А.Иванова, Н.В. Докучаева, Д.Б. Тілеумбетова ТЕХНИКАЛЫҚ ЖОО СТУДЕНТТЕРІНІҢ ЗЕРТТЕУ ІС-ӘРЕКЕТІНДЕГІ ҒЫЛЫМИ ӘЛЕУЕТІН ЖӘНЕ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ОЙЛАУЫН ДАМЫТУ.....	234

Р. Садыкова, Э. Джансеркеева, Қ. Құбдашева, В. Юлдашева САРАЛАП ОҚЫТУ – ОҚУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУ ФОРМАСЫ РЕТІНДЕ.....	247
Г.А. Сейдуллаева, Ж.Б. Жардамалиева, Г.Ж. Жалелова, К.А. Сундеткалиева СТУДЕНТТЕРДІҢ СӨЙЛЕУ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ БАСЫМ БАҒЫТТАРЫ.....	260
С.Ж. Турикпенова, М.Н. Оспанбекова, А.Д. Рыскулбекова БОЛАШАҚ МАМАНДАРДЫ АРТ-ТЕХНОЛОГИЯ НЕГІЗІНДЕ ОҚУШЫЛАРДЫҢ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ҚАБІЛЕТІН ДАМУЫҒА ДАЯРЛАУ.....	276
Қ.Ж. Утеева, А.К. Олжасва, Б.Б. Атабекова, К.А. Абдреймова, А.Т. Кенжебаевна ЖЕТКІНШЕКТЕР САНАСЫНДА ҚҰНДЫЛЫҚТАРДЫ ДАМУЫҒА ДАЯРЛАУ.....	291

ЭКОНОМИКА

М.Х. Абдинова, А.Е. Ажарбаева КОММЕРЦИЯЛЫҚ БАНКТИҢ НЕСИЕ ТӘУЕКЕЛІН БАСҚАРУ: МӘСЕЛЕЛЕР МЕН ШЕШІМДЕР («ХАЛЫҚ БАНК» АҚ МЫСАЛЫНДА).....	304
Ш.К. Абикенова, Ш.Т. Айтимова, Г.С. Сағтарова, А.Б. Бекмагамбетов, Ә.Е.Төлепов ҚАЗАҚСТАННЫҢ КӨМІР ШАХТАЛАРЫНДА БОЛҒАН ӨНДІРІСТІК ЖАРАҚАТТАНУДЫҢ СТАТИСТИКАЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІН ТАЛДАУ.....	317
Л.Т. Ақильжанова, А.Т. Жансейтов, А.Б. Мыржықбаева, С.Б. Байбосынов ҰЛТТЫҚ ЭКОНОМИКАНЫҢ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫ МЕН ОРНЫҚТЫ ДАМУЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТЕТІН ҚАРЖЫЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ЖОСПАРЛАУ.....	330
Ж.З. Баймукашева, Г.Б. Танирбергенова, А.А. Кудайбергенова, Э.С. Балапанова, М.Н. Нургабылов ҚАЗАҚСТАНДА ӘЙЕЛ КӘСІПКЕРЛІГІН ДАМУЫ: МӘСЕЛЕЛЕР МЕН БОЛАШАҒЫ.....	347
Э.С. Балапанова, М.Д. Каримова, А.Т. Исаева, З.У. Джубалиева, Р.К. Арзикулова ЕДТЕСН ЖОБАСЫНЫҢ ТИІМДІЛІГІН ЕСЕПТЕУ “МАРКЕТПЛЕЙСТЕРДЕГІ МИЛЛИОН”.....	365
Б. Бимбетова, Ж. Кенжин, Г. Жанибекова, Ж. Кинашева ӘЛЕУМЕТТІК КӘСІПКЕРЛІК: ҚАЗІРГІ ҚОҒАМДАҒЫ РӨЛІ МЕН МҮМКІНДІКТЕРІ.....	378
Н. А. Гумар, М. Я. Имрамзиева, Г. Қ. Жанибекова, Ш.Е.Шалбаева, С.Н.Изеев ҚАЗАҚСТАН ЭКОНОМИКАСЫН ЦИФРЛАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫНДА БАНК СЕКТОРЫН ТРАНСФОРМАЦИЯЛАУ.....	392
Л.М. Давиденко, А.Н. Бейсембина, С.К. Кунызова, М.К. Каримбергенова, Н.М. Шеримова, А.Ж. Кунызова АДАМИ КАПИТАЛДЫҢ ҚҰНЫН АРТТЫРУ АРҚЫЛЫ ТЕХНОЛОГИЯНЫ ДАМУЫ ЖӘНЕ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ БРЕНДИНГТІ ІЛГЕРІЛЕТУ.....	404
Г. Жамбылова, Г.Даулиева, Г. Сағындықова, Ү. Юсупов, М. Есбусинова АУЫЛШАРУАШЫЛЫҚ КЕШЕНІН МОДЕРНИЗАЦИЯЛАУДЫҢ ЕРЕКШЕЛІГІ.....	419
Н.Б. Жарқынбаева, Б. Вольф КӘСІПОРЫНДАРДАҒЫ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТРАНСФОРМАЦИЯЛАР ЖАҒДАЙЫНДАҒЫ ҰЙЫМДАСТЫҚ МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚҚА ЭМОЦИОНАЛДЫҚ ИНТЕЛЛЕКТНІҢ ӘСЕРІ.....	433
Д. Жуламанова ТАЛАНТТАРДЫ БАСҚАРУ ЖӘНЕ GIG-ЭКОНОМИКА: БИБЛИОМЕТРИЯЛЫҚ ТАЛДАУ.....	451
Кенжин Ж. Б, Кунызов Е.К, Серик Серикбаев, М.Жанат, Дюсенгазина Н. Н, Л.А. Шафеева АЙМАҚТЫҢ АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫНЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫ (ПАВЛОДАР ОБЛЫСЫ МЫСАЛЫ): ҚИЫНДЫҚТАР, СТРАТЕГИЯЛАР ЖӘНЕ БОЛАШАҒЫ.....	463
А.К. Кожаметова, А.Б. Есмұрзаева ЖАСЫЛ ЭНЕРГЕТИКАҒА КӨШУ: ҚАРЖЫЛАНДЫРУ НАРЫҒЫНА, ИНВЕСТИЦИЯЛАРҒА ЖӘНЕ ТҰРАҚТЫ БОЛАШАҚҚА АРНАЛҒАН САЯСАТҚА ЖАН-ЖАҚТЫ ШОЛУ.....	481
Б.Б. Мубарақова, Д.С. Уразалимова, Г.Ж. Рысмаханова, Н.С. Кафтункина, Л.З. Паримбекова, А.Ж. Мусина ҚР ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА КӘСІПКЕРЛІГІН ДАМУЫ АРҚЫЛЫ ЖҰМЫСПЕН ҚАМТУ ДЕҢГЕЙІН АРТТЫРУ.....	497

Н.А. Нүрсейіт

ҚОЛМА-ҚОЛ АҚШАСЫЗ АЙНАЛЫМҒА КӨШУДІҢ АРТЫҚШЫЛЫҚТАРЫ
МЕН КЕМШІЛІКТЕРІ.....511

А. Оразғалиева, Г. Сағындықова, Г. Жанибекова, Р. Малаева, Ж. Кинашева
ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ЖАСТАР АРАСЫНДАҒЫ ЖҰМЫССЫЗДЫҚ МӘСЕЛЕСІНІҢ
ШЕШІЛУ ЖОЛДАРЫ.....531

Ф.Д. Салқынбаева, Г.Ж.Таяуова, А.И.Есентурлиева, Г.Б.Бермухамедова, Ч.Дабабрата
ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ЖАСТАР КӘСІПКЕРЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЕРЕКШЕЛІГІ.....546

Уалтаева А.С., Атабаева Ф.К., Уалтаев М.Д.
1920 ЖӘНЕ 2020 ЖЫЛДАРДАҒЫ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ТРАНСФОРМАЦИЯ
ЖАҒДАЙЫНДАҒЫ ЖҰМЫСТЫҢ ЖАҢА ФОРМАЛАРЫ.....560

Н.Ж.Уразбаев, Б.К.Нурмаганбетова, А.Ж.Наурызбаев, Б.Х.Айдосова, А.Б.Алибекова,
ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ МҰНАЙ-ГАЗ КОМПАНИЯЛАРЫНЫҢ «ЖАСЫЛ»
ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫНДАҒЫ ИНВЕСТИЦИЯЛАРЫНЫҢ ТИІМДІЛІГІН ҚАРЖЫЛЫҚ
БАҒАЛАУ ЖӘНЕ БОЛЖАУ.....573

Ж.А. Шанайбаева, Л.М. Сембева, А.Б. Алибекова
ШЕТЕЛДІК ТӘЖІРИБЕНІ ЕСКЕРЕ ОТЫРЫП, СЫРТҚЫ МЕМЛЕКЕТТІК АУДИТ
ОРГАНДАРЫНЫҢ САРАПТАМАЛЫҚ-ТАЛДАМАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІН ЖЕТІЛДІРУ.....592

СОДЕРЖАНИЕ

ПЕДАГОГИКА

А.Е. Абылкасымова, Б.Р. Каскатаева, Е.А. Туяков, А.А. Бажи, А.Н. Умиралханов О ПРОБЛЕМЕ ПРЕЕМСТВЕННОСТИ ОБУЧЕНИЯ МАТЕМАТИКЕ В ШКОЛЕ И ПЕДАГОГИЧЕСКОМ ВУЗЕ КАЗАХСТАНА.....	7
А.Г. Аубакир, А.Д. Майматаева, С.В. Суматохин, Д.У. Сексенова ФОРМИРОВАНИЕ ЦИФРОВЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ БИОЛОГИИ.....	26
А.Б. Бахтыбай, Т.А. Турмамбеков ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ НОВЫХ ПОДХОДОВ В ПРЕПОДАВАНИИ НЕКОТОРЫХ ТЕМ АСТРОНОМИИ И АСТРОФИЗИКИ.....	45
А.Ш. Ермакбаева ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ВИДЕОРОЛИКОВ В КАЧЕСТВЕ ИНСТРУМЕНТА ДЛЯ УЛУЧШЕНИЯ КОММУНИКАТИВНЫХ НАВЫКОВ УЧАЩИХСЯ НА УРОКАХ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА.....	55
С.Ж. Жанжигитов ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ МОДЕЛЬ РАЗВИТИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКОЙ ГРАМОТНОСТИ БУДУЩИХ ЮРИСТОВ.....	66
Э.Б. Жаппарбергенова ОСОБЕННОСТИ МЕТОДИКИ ВНЕДРЕНИЯ ТЕХНОЛОГИИ RVL В ОБРАЗОВАТЕЛЬНУЮ ПРОГРАММУ ЕСТЕСТВЕННЫХ НАУК.....	81
С. Жорабай, К. Мамирова, Д. Садыкова МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ ПОНЯТИЯ ОБУЧАЮЩИХСЯ О САКРАЛЬНЫХ МЕСТАХ.....	94
Г.Е. Жумагалиева, А.Р. Раимкулова, А.Е. Абуов, А. Айпеисова, Н.Б. Бахытбек ТЕХНОЛОГИЯ РАЗВИТИЯ ТВОРЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНЦИИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ.....	108
Г. Жусупкалиева, Б. Куанбаева, Г. Салтанова, А. Тумышева, М. Рахметов ИСПОЛЬЗОВАНИЕ STEAM ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОЦЕССЕ РЕШЕНИЯ ФИЗИЧЕСКИХ ЗАДАЧ.....	119
С.Ж. Ибадуллаева, Г.М. Байхожаева, С.К. Таженова, А.Ж. Берденкулова, П.Ж. Нагашыбаева ПУТИ ФОРМИРОВАНИЯ ЗНАНИЙ О БИОРАЗНООБРАЗИИ ПРИ ПОДГОТОВКЕ УЧИТЕЛЯ-БИОЛОГА.....	131
А.И. Исаев, Ш.М. Алимова, Н.Д. Кошанова, Э.К. Ибрагимова, Б.З. Умиров ОРГАНИЗАЦИЯ УРОКА БИОЛОГИИ ЧЕРЕЗ РЕАЛИЗАЦИЮ МЕТОДОВ СКАФФОЛДИНГА В ТЕХНОЛОГИИ ПРЕДМЕТНО-ЯЗЫКОВОГО ИНТЕГРИРОВАННОГО ОБУЧЕНИЯ.....	143
Н.С. Кожамкулова, Д.Т. Танирбергенова, Б.Б. Атабекова МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ МЕНЕДЖЕРОВ ОБРАЗОВАНИЯ.....	158
А.Н. Конкабаева, Н.Н. Конкабаева, Р.Ж. Мрзабаева РОЛЬ БИБЛИОТЕК В СФЕРЕ ОБРАЗОВАНИЯ КАЗАХСТАНА В 20-Е ГОДЫ XX ВЕКА.....	168
К. Кулшаш, Ж.Б. Чилдибаев МЕТОДИКА ИССЛЕДОВАНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПО ПОВЫШЕНИЮ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ГРАМОТНОСТИ СТАРШЕ КЛАССНИКОВ.....	179
А.Ж. Мурзалинова, А.А. Жайтапова, Л.С. Альмагамбетова, Г. Дянкова, Н.Т. Уалиева УПРАВЛЕНИЕ ДЛЯ СОТРУДНИЧЕСТВА И ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ В ЭКОСИСТЕМЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ УЧИТЕЛЕЙ СЕЛЬСКОЙ ШКОЛЫ.....	197
Т. Мырзабеков, Г. Жетписбаева, Ш. Алтынбеков МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ НАВЫКОВ СТАРШЕКЛАССНИКОВ В ОБЛАСТИ МАТЕМАТИКИ.....	218
К.К. Сагадиева, С.А. Иванова, Н.В. Докучаева, Д.Б. Тлеумбетова РАЗВИТИЕ НАУЧНОГО ПОТЕНЦИАЛА И ИННОВАЦИОННОГО МЫШЛЕНИЯ СТУДЕНТОВ ТЕХНИЧЕСКОГО ВУЗА В ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	234

Р. Садыкова, Э. Джансеркеева, К. Кубдашева, В. Юлдашева
ДИФФЕРЕНЦИРОВАННОЕ ОБУЧЕНИЕ КАК ФОРМА ОРГАНИЗАЦИИ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА247

Г.А. Сейдуллаева, Ж.Б. Жардамалиева, Г.Ж. Жалелова, К.А. Сундеткалиева
ПРИОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ФОРМИРОВАНИЯ РЕЧЕВОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ
СТУДЕНТОВ260

С.Ж. Турикпенова, М.Н. Оспанбекова, А.Д. Рыскулбекова
ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ДЛЯ РАЗВИТИЯ ТВОРЧЕСКИХ
СПОСОБНОСТЕЙ УЧАЩИХСЯ НА ОСНОВЕ АРТ-ТЕХНОЛОГИИ276

К.Ж. Утеева, А.К. Олжаева, Б.Б. Атабекова, К.А. Абдреймова, А.Т. Кенжебаева
ЗНАЧЕНИЕ РАЗВИТИЯ ЦЕННОСТЕЙ В СОЗНАНИИ ПОДРОСТКОВ291

ЭКОНОМИКА

М.Х. Абдинова, А.Е. Ажарбаева
УПРАВЛЕНИЕ КРЕДИТНЫМ РИСКОМ КОММЕРЧЕСКОГО БАНКА: ПРОБЛЕМЫ
И РЕШЕНИЯ (НА ПРИМЕРЕ АО «НАРОДНЫЙ БАНК»).....304

Ш.К. Абикинова, Ш.Т. Айтимова, Г.С. Сагтарова, А.Б. Бекмагамбетов, Ә.Е. Төлепов
АНАЛИЗ СТАТИСТИЧЕСКИХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ПРОИЗВОДСТВЕННОГО ТРАВМАТИЗМА,
ПРОИЗОШЕДШИХ НА УГОЛЬНЫХ ШАХТАХ КАЗАХСТАНА.....317

Л.Т. Ақылжанова, А.Т. Жансейтов, А.Б. Мыржықбаева, С.Б. Байбосынов
ФИНАНСОВОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ ОБЕСПЕЧИВАЮЩЕЕ
СТАБИЛЬНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ И УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ.....330

**Ж.З. Баймукашева, Г.Б. Танирбергенова, А.А. Кудайбергенова, Э.С. Балапанова,
М.Н. Нургабылов**
РАЗВИТИЕ ЖЕНСКОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В КАЗАХСТАНЕ:
ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ.....347

Э.С. Балапанова, М.Д. Каримова, А.Т. Исаева, З.У. Джубалиева, Р.К. Арзикулова
РАСЧЕТ ЭФФЕКТИВНОСТИ ПРОЕКТА EDTECH “МИЛЛИОН НА
МАРКЕТПЛЕЙСАХ”.....365

Б. Бимбетова, Ж. Кенжин, Г. Жанибекова, Ж. Кинашева
СОЦИАЛЬНОЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО: РОЛЬ И ВОЗМОЖНОСТИ В
СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ.....378

Н. А. Гумар, М. Я. Имрамзиева, Г. К. Жанибекова, Ш.Е.Шалбаева, С.Н.Изеев
ТРАНСФОРМАЦИЯ БАНКОВСКОГО СЕКТОРА В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ
ЭКОНОМИКИКАЗАХСТАНА.....392

**Л.М. Давиденко, А.Н. Бейсембина, С.К. Кунызова, М.К. Каримбергенова,
Н.М. Шеримова, А.Ж. Кунызова**
РАЗРАБОТКА ТЕХНОЛОГИИ И ПРОДВИЖЕНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО БРЕНДИНГА
ПУТЕМ НАРАЩИВАНИЯ СТОИМОСТИ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА.....404

Г. Жамбылова, Г. Даулиева, Г. Сагиндыкова, У. Юсупов, М. Есбусинова
СПЕЦИФИКА МОДЕРНИЗАЦИИ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО КОМПЛЕКСА.....419

Н.Б. Жаркинбаева, Б. Вольф
ВЛИЯНИЕ ЭМОЦИОНАЛЬНОГО ИНТЕЛЛЕКТА НА ОРГАНИЗАЦИОННОЕ ПОВЕДЕНИЕ
В УСЛОВИЯХ ИННОВАЦИОННЫХ ПРЕОБРАЗОВАНИЙ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ.....433

Д. Жуламанова
УПРАВЛЕНИЕ ТАЛАНТАМИ И GIG-ЭКОНОМИКА: БИБЛИОМЕТРИЧЕСКИЙ
АНАЛИЗ.....451

**Ж. Б.Кенжин, Е.К.Кунызов, С.Серикбаев, М.Жанат, Н. Н.Дюсенгазина,
Л.А. Шафеева**
ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА В РЕГИОНЕ (НА ПРИМЕРЕ
ПАВЛОДАРСКОЙ ОБЛАСТИ): ВЫЗОВЫ, СТРАТЕГИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ.....463

А.К. Кожаметова, А.Б. Есмурзаева ПЕРЕХОД К ЗЕЛЕННОЙ ЭНЕРГИИ: ВСЕСТОРОННИЙ ОБЗОР РЫНКА ФИНАНСИРОВАНИЯ, ИНВЕСТИЦИЙ И ПОЛИТИКИ ДЛЯ УСТОЙЧИВОГО БУДУЩЕГО.....	481
Б.Б. Мубаракова, Д.С. Уразалимова, Г.Ж. Рысмаханова, Н.С. Кафгункина, Л.З. Паримбекова, А.Ж. Мусина ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА РК.....	497
Н.А. Нурсеит ПРЕИМУЩЕСТВА И НЕДОСТАТКИ ПЕРЕХОДА НА БЕЗНАЛИЧНЫЙ ОБОРОТ.....	511
А. Оразгалиева, Г. Сагиндыкова, Г. Жанибекова, Р. Малаева, Ж. Кинашева ПУТИ РЕШЕНИЯ ПРОБЛЕМЫ БЕЗРАБОТИЦЫ СРЕДИ МОЛОДЕЖИ В КАЗАХСТАНЕ....	531
Ф.Д. Салкынбаева, Г.Ж.Таяуова, А.И.Есентурлиева, Г.Б.Бермухамедова, Ч.Дабабрата ОСОБЕННОСТЬ ФОРМИРОВАНИЯ МОЛОДЕЖНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В КАЗАХСТАНЕ.....	546
Уалтаева А.С., Атабаева Ф.К., Уалтаев М.Д. НОВЫЕ ФОРМЫ ЗАНЯТОСТИ В КОНТЕКСТЕ ТРАНСФОРМАЦИИ ЭКОНОМИКИ В 1920 -Е И 2020-Е ГОДЫ.....	560
Н.Ж.Уразбаев, Б.К.Нурмаганбетова, А.Ж.Наурызбаев, Б.Х.Айдосова, А.Б.Алибекова, ФИНАНСОВАЯ ОЦЕНКА И ПРОГНОЗИРОВАНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИНВЕСТИЦИЙ В «ЗЕЛЕННЫЕ» ТЕХНОЛОГИИ ДЛЯ НЕФТЕГАЗОВЫХ КОМПАНИЙ В КАЗАХСТАНЕ.....	573
Ж.А. Шанайбаева, Л.М. Сембева, А.Б. Алибекова СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ЭКСПЕРТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНОВ ВНЕШНЕГО ГОСУДАРСТВЕННОГО АУДИТА С УЧЕТОМ ЗАРУБЕЖНОГО ОПЫТА.....	592

CONTENTS

PEDAGOGYR

A.E. Abylkassymova, B.R. Kaskataeva, Y.A. Tuyakov, A.A. Bazhi, A.N. Umiralkhanov ON THE PROBLEM OF CONTINUITY OF TEACHING MATHEMATICS IN SCHOOL AND PEDAGOGICAL UNIVERSITY OF KAZAKHSTAN.....	7
A.G. Aubakir, A.D. Maimataeva, S.V. Sumatokhin, D.U. Seksenova FORMATION OF DIGITAL COMPETENCIES IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE BIOLOGY TEACHERS.....	26
A.Бахтыбай, Т.А. Турмамбеков EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF NEW APPROACHES IN TEACHING SOME TOPICS OF ASTRONOMY AND ASTROPHYSICS.....	45
A.Sh. Yermekbayeva USING VIDEOS AS A TOOL TO ENHANCE STUDENTS' COMMUNICATION SKILLS DURING ENGLISH LESSONS.....	55
S.Zh. Zhanzhigitov PEDAGOGICAL MODEL OF PROFESSIONAL TERMINOLOGICAL LITERACY DEVELOPMENT OF FUTURE LAWYERS.....	66
E.B. Zhapparbergenova INTRODUCTION OF PBL TECHNOLOGY INTO THE EDUCATIONAL PROGRAM OF NATURAL SCIENCE.....	81
S. Zhorabay, K. Mamirova, D. Sadykova METHODOLOGICAL BASIS FOR FORMING STUDENTS' CONCEPT OF SACRED PLACES.....	94
G.E. Zhumagalieva, A.R. Raimkulova, A.E. Abuov, A. Aipeissova, N.B. Bakhytbek TECHNOLOGY OF DEVELOPMENT OF CREATIVE COMPETENCE OF FUTURE SPECIALISTS.....	108
G. Zhusupkalieva, B. Kuanbayeva, G. Saltanova, A. Tumysheva, M. Rakhmetov THE USE OF STEAM TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF SOLVING PHYSICAL PROBLEMS.....	119
S.Zh. Ibadullayeva, G.M. Baykhozhaeva, S.K. Tazhenova, A.Zh. Berdenkulova, P.Zh. Nagashybayeva WAYS OF FORMATION OF KNOWLEDGE ABOUT BIODIVERSITY IN THE PREPARATION OF A TEACHER-BIOLOGIST.....	131
G.I. Isaev, SH.M. Alimova, N.D. Kozhanova, E.K. Ibragimova, B.Z. Umirov ORGANIZATION OF THE BIOLOGY LESSON THROUGH THE IMPLEMENTATION OF SCAFFOLDING METHODS IN THE TECHNOLOGY OF SUBJECT-LANGUAGE INTEGRATED LEARNING.....	143
N.S.Kozhamkulova, D.T. Tanirbergenova, B.B.Atabekova TRAINING METHODS OF EDUCATIONAL MANAGERS.....	158
A.N. Konkabayeva, N.N. Konkabayeva, R.Zh. Murzabayeva THE ROLE OF LIBRARIES IN THE FIELD OF EDUCATION IN KAZAKHSTAN IN THE 20S OF THE 20TH CENTURY.....	168
K. Kulshash, J.B. Childibayev METHODOLOGY OF ACTION RESEARCH IN IMPROVING THE ENVIRONMENTAL FUNCTIONAL LITERACY OF HIGH SCHOOL STUDENTS.....	179
A.Zh. Murzalinova, A.A. Zhaitapova, L.S. Almagambetova, G. Dyankova, N.T. Ualiyeva MANAGEMENT FOR COOPERATION AND INTERACTION IN THE ECOSYSTEM OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF RURAL SCHOOL TEACHERS.....	197
T. Myrzabekov, G. Zhetpisbayeva, Sh. Altynbekov METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF THE FORMATION OF RESEARCH SKILLS OF HIGH SCHOOL STUDENTS IN THE FIELD OF MATHEMATICS.....	218

K.K. Sagadieva, S.A. Ivanova, N.V. Dokuchaeva, D.B. Tleumbetova DEVELOPMENT OF SCIENTIFIC POTENTIAL AND INNOVATIVE THINKING OF TECHNICAL UNIVERSITY STUDENTS IN RESEARCH ACTIVITIES.....	234
R. Sadykova, E. Janserkeyeva, K. Kubdasheva, V. Yuldasheva DIFFERENTIATED TEACHING IS A FORM OF ORGANIZATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS.....	247
G. Seidullayeva, Zh. Zhardamaliyeva, G. Zhalelova, K. Sundetkaliyeva PRIORITY DIRECTIONS FOR FORMING SPEECH COMPETENCE OF STUDENTS.....	260
S.Zh. Turikpenova, M.N. Ospanbekova, A.D. Ryskulbekova TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS FOR THE DEVELOPMENT OF CREATIVE ABILITIES OF STUDENTS BASED ON ART-TECHNOLOGY.....	276
K. Uteeva, A. Olshaeva, B. Atabekova, K. Abreimova, A. Kenzhebaeva THE IMPORTANCE OF THE FORMATION OF VALUES IN THE MINDS OF ADOLESCENTS.....	291

EKONOMICS

M.Kh. Abdinova, A.E. Azharbayeva CREDIT RISK MANAGEMENT OF A COMMERCIAL BANK: PROBLEMS AND SOLUTIONS (ON THE EXAMPLE OF JSC “HALYK BANK”).....	304
Sh. Abikenova, Sh. Aitimova, G. Sattarova, A. Bekmagambetov, A. Tolepov ANALYSIS OF STATISTICAL INDICATORS OF OCCUPATIONAL INJURIES THAT OCCURRED AT COAL MINES OF KAZAKHSTAN.....	317
L.T. Akilzhanova, A.T. Zhanseitov, A.B. Myrzhymbayeva, S.B. Baibossynov FINANCIAL STATE PLANNING FOR STABILITY OF THE NATIONAL ECONOMY AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT.....	330
Zh. Baimukasheva, G. Tanirbergenova, A.A. Kudaibergenova, E. Balapanova, M. Nurgabylov DEVELOPMENT OF WOMEN’S ENTREPRENEURSHIP IN KAZAKHSTAN: PROBLEMS AND PROSPECTS.....	347
E.S. Balapanova, M.D. Karimova, A.T. Issaeva, Z.U. Dzhubaliev, R.K. Arzikulova CALCULATION OF THE EFFECTIVENESS OF THE EDTECH PROJECT “MILLION ON MARKETPLACES”.....	365
B. Bimbetova, Zh. Kenzhin, G. Zhanibekova, Zh. Kinasheva, A. Ospanova SOCIAL ENTREPRENEURSHIP: THE ROLE AND OPPORTUNITIES IN MODERN SOCIETY.....	378
N. Gumar, M. Imramziyeva, G. Zhanibekova, Sh. Shalbaeva, S. Izeev TRANSFORMATION OF THE BANKING SECTOR IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION OF THE ECONOMY OF KAZAKHSTAN.....	392
L.M. Davidenko, A.N. Beisembina, S.K. Kunyazova, M.K. Karimbergenova, N.M. Sherimova, A.Zh. Kuniyazova DEVELOPING TECHNOLOGY AND PROMOTING ECO-BRANDING BY INCREASING THE VALUE OF HUMAN CAPITAL.....	404
G. Zhambylova, G. Daulieva, G.Sagindykova, U. Yussupov, M.Yesbussinova SPECIFICS OF MODERNIZATION OF THE AGRICULTURAL COMPLEX.....	419
N.B. Zharkinbayeva, B. Wolfs THE IMPACT OF EMOTIONAL INTELLIGENCE ON ORGANIZATIONAL BEHAVIOR IN TERMS OF INNOVATIVE CHANGES IN ENTERPRISES.....	433
D. Zhulamanova, 2023 TALENT MANAGEMENT AND GIG ECONOMY: A BIBLIOMETRIC ANALYSIS.....	451
Zh.B. Kenzhin, Y. Kunyazov, S.Serikbayev, M. Zhanat, N. Dyussengazina, L. Shafeyeva ECONOMIC DEVELOPMENT OF AGRICULTURE IN THE REGION (BY THE EXAMPLE OF PAVLODAR REGION): CHALLENGES, STRATEGIES AND PROSPECTS.....	463

A.K.Kozhakhmetova, A.B.Yesmurzayeva THE TRANSITION TO GREEN ENERGY: A COMPREHENSIVE MARKET REVIEW OF FINANCING, INVESTMENT, AND POLICY FOR A SUSTAINABLE FUTURE.....	481
B.B. Mubarakova, D.S. Urazalimova, G.Zh. Rysmakhanova, N.S. Kaftunkina , L.Z. Parimbekova, A. Mussina INCREASING THE LEVEL OF EMPLOYMENT THROUGH THE DEVELOPMENT OF SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN4.....	97
N.A. Nurseit ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF SWITCHING TO A CASHLESS TURNOVER.....	511
A. Orazgaliyeva, G. Sagindykova, G. Zhanibekova, R. Malayeva, ZH. Kinasheva WAYS TO SOLVE THE PROBLEM OF YOUTH UNEMPLOYMENT IN KAZAKHSTAN.....	531
F. D. Salkynbayeva, G. Zh. Tayauova, A. I. Yesturliyeva, G. B.Bermukhamedova, Ch.Dababrata PECULIARITIES OF FORMATION OF YOUTH ENTREPRENEURSHIP IN KAZAKHSTAN.....	546
A.S. Ualtayeva, F.K. Atabayeva, M.D. Ualtayev NEW FORMS OF EMPLOYMENT IN THE CONTEXT OF ECONOMIC TRANSFORMATION IN THE 1920S AND 2020S.....	560
N.Urazbayev, B.Nurmaganbetova, A.Nauryzbaev, B.Aidosova, A.Alibekova FINANCIAL EVALUATION AND PREDICTION OF THE EFFICIENCY OF INVESTMENTS IN “GREEN” TECHNOLOGIES FOR OIL AND GAS COMPANIES IN KAZAKHSTAN.....	573
Zh. Shanaibayeva, L. Sembiyeva, A. Alibekova IMPROVING THE EXPERT AND ANALYTICAL ACTIVITIES OF EXTERNAL STATE AUDIT BODIES TAKING INTO.....	592

Publication Ethics and Publication Malpractice in the journals of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

[www: nauka-nanrk.kz](http://www.nauka-nanrk.kz)

ISSN 2518–1467 (Online),

ISSN 1991–3494 (Print)

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en>

Подписано в печать 30.08.2023.

Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать - ризограф.

38,5 п.л. Тираж 300. Заказ 4.

РОО «Национальная академия наук РК»
050010, Алматы, ул. Шевченко, 28, т. 272-13-19